

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

NAGROBEK WIKTORII GIERULA Z CMENTARZA
PARAFIALNEGO W NOZDRZCU

OPRACOWAŁ
dr Mariusz Wrona
dyplomowany konserwator dzieł sztuki

Kraków 2024

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Nagrobek Wiktorii Gierula na cmentarzu parafialnym w Nozdrzu

kwasowych produktów ubocznych. Lokalnie widoczne ogniska dezintegracji strukturalnej oraz korozja powierzchniowa kamienia. Ostatnia z wymienionych doprowadza do zaoblenia formy rzeźbiarskiej oraz ubytków, co w szczególności widoczne jest w obrębie detalu architektonicznego. Krzyż wieńczący nagrobek przewrócony. Znaczące ubytki lub brak spoinowania między poszczególnymi elementami.

W obrębie ogrodzenia rozrośnięte zakrzaczenie oraz samosiejki przesłaniające pomnik oraz stymulując procesy degradacyjne. Ogrodzenie silnie skorodowane. Brak pojedynczych elementów ogrodzenia.

Przylegające bezpośrednio do podstawy nagrobka warstwy gruntu, wpływają negatywnie na stan techniczny elementów kamiennych w przyziemiu (wysokie zawilgocenie, stymulujące podciąganie kapilarne doprowadzające do intensyfikacji procesów degradacyjnych).

Podsumowując ze względu na postęp procesów degradacyjnych, uszkodzeń, wymagane jest rozpoczęcie natychmiastowych działań konserwatorskich.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH

Wnioski i założenia konserwatorskie

Zabytkowy pomnik nagrobny Wiktorii Gierula na cmentarzu parafialnym w Nozdrzu jest cennym świadkiem historii. Posiadają poziom artystyczny, walory historyczne oraz technologiczne. Generalnym założeniem podejmowanych prac jest przeprowadzenie pełnej konserwacji. Tym samym priorytetowym jest przeprowadzenie zabiegów przywracających właściwości techniczne materiałów z których wykonano pomnik oraz zabiegach prewencyjnych. Koniecznym do uzyskania optymalnych efektów jest również eliminacja przyczyn zniszczeń.

Ze względu na brak izolacji poziomej, proponuje się zdemontować poszczególne elementy nagrobka w celu wykonania nowego lub korekty obecnego posadowienia. Z uwagi na mobilność obiektu proponuje się przeprowadzenie specjalistycznych zabiegów konserwatorskich w warunkach warsztatowych.

Bezpośrednie prace na zabytku polegać będą na wykonaniu dezynfekcji i zatruciu mikroflory poprzez m.in. działanie dwu etapowe środkiem biobójczym. Wybór metody lub kompozycji metod oczyszczania powierzchni kamienia z zabrudzeń oraz sztucznej patyny, proponuje się dokonać na podstawie wykonanych prób, z zastosowaniem metod: mechanicznych, chemicznych i fizycznych.

Przed zasadniczym usunięciem nawarstwień osłabioną lokalnie strukturę kamienia zaleca się wzmocnić preparatami krzemooorganicznymi. Zabieg zasadniczej impregnacji konsolidacyjnej, zostanie przeprowadzony w pełnym zakresie tuż po usunięciu nawarstwień i profilaktycznym odsoleniu. W sposób szczególny zostanie potraktowana kwestia uzupełnień ubytków kamienia.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
Nagrobek Wiktorii Gierula na cmentarzu parafialnym w Nozdrzu

- metodę termodynamiczną (para wodna pod ciśnieniem i wysoką temperaturą),
 - metodą chemiczną,
 - metoda hydrodynamiczna (woda pod ciśnieniem).
8. **Odsolenie** struktury kamienia metodą swobodnej migracji do rozszerzonego środowiska przy zastosowaniu kompresów nasączonych wodą destylowaną.
 9. **Ekstrahowanie zaplamień** kamienia metodami chemicznymi – w sytuacji ich występowania.
 10. **Impregnacja wzmacniająca** preparatem na bazie estrów kwasu krzemowego (metoda powlekania). Proponuje się zastosowanie preparatu Sarsil 300 oraz 500 firmy Silikony Polskie.
 11. **Iniekcja spękań.** Proponuje się zastosowanie fabrycznych preparatów Akepox 1005 firmy Akemi, alternatywnie Injektionsharz 100 firmy Remmers lub inny o podobnych właściwościach.
 12. **Uzupełnienie ubytków kamienia fabryczną masą sztucznego kamienia.**
 13. **Kompleksowa konserwacja stalowego ogrodzenia nagrobka,** oczyszczenie powierzchni usunięcie efektów korozji, wykonanie niezbędnych napraw i uzupełnień, naniesienie nowych powłok antykorozyjnych i dekoracyjnych.
 14. **Montaż** poszczególnych pomników.
 15. **Wykonanie fugowania** zaprawą mineralną zawierającą wapno trasowe np. Funcosil Restauriermörtel Spezial firmy *Remmers* lub inną o podobnych właściwościach.
 16. **Hydrofobizacja** powierzchni kamienia preparatem krzemooorganicznym. Proponuje się zastosowanie preparatu silikonowego Sarsil H-14/R firmy Silikony Polskie lub innego o podobnych właściwościach.
 17. **Scalenie kolorystyczne** farbą na bazie spoiwa krzemooorganicznego wespół z pigmentami odpornymi na promieniowanie UV, np. Historic Lasur firmy *Remmers* lub inną o podobnych właściwościach.
 18. **Wykonanie dokumentacji** przeprowadzonych prac konserwatorskich w formie opisowej, i fotograficznej.

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
Nagrobek Wiktorii Gierula na cmentarzu parafialnym w Nozdrzcu

Fot. nr 3. Nagrobek Wiktorii Gierula z cmentarza parafialnego w Nozdrzcu. Widoczne na fotografii, silne zabrudzenie powierzchni kamienia, mchy, porosty oraz inne mikroorganizmy pokrywające powierzchnię kamienia, głęboko strukturalne zaplamienia.

Fot. Tomasz Chryń

czerwiec 2024 r

PROGRAM PRAC KONSERWATORSKICH
Nagrobek Wiktorii Gierula na cmentarzu parafialnym w Nozdrzcu

Fot. nr 4. Nagrobek Wiktorii Gierula z cmentarza parafialnego w Nozdrzcu. Widoczne na fotografii, silne zabrudzenie powierzchni kamienia, mchy, porosty oraz inne mikroorganizmy pokrywające powierzchnię kamienia, głęboko strukturalne zaplamienia..

Fot. Tomasz Chryń

czerwiec 2024 r